



KIBRISLI ŞÂİR KAYTAZ-ZÂDE MEHMET NÂZİM EFENDİ'NİN KİT'ALARI*

*H. Dilek BATİSLAM**

ÖZET

Kaytaz-zâde Mehmet Nâzım Efendi Kıbrıslı şairler arasında aruzla başarılı şiirler yazan, aruzun son büyük ustalarından biri olarak kabul edilir. Şairin şiirleri 19. yüzyılda, geçiş dönemi kabul edilebilecek bir zamanda yazılmaları nedeniyle içerik, biçim, dil ve anlatım açısından bazı farklı özellikler taşır. Kaytaz-zâde Mehmet Nâzım Efendi'nin şiirlerinde hem divan şiiri özellikleri hem de değişen şiir anlayışının etkileri görülür.

Makalede Kıbrıslı şair Kaytaz-zâde Mehmet Nâzım Efendi tanıtılarak Rûh-ı Mecrûh Şiirler adlı eserinde yer alan kıt'aları biçim, içerik, dil ve anlatım özellikleri bakımından incelenmiştir. Ayrıca, şairin kıt'alarının divan şiiri örnekleriyle ilişkisi ortaya konmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kıbrıs, Nâzım Efendi, Kıt'a.

CYPRİOT POET KAYTAZ-ZÂDE MEHMET NÂZİM EFENDİ'S STANZAS

ABSTRACT

Kaytaz-zâde Mehmet Nâzım Efendi is accepted one of the late-biggest poets among the Cypriot poets who use the prosody successfully. His poems carries different characteristics in terms of content, form, language and expression since it has been written on transition period in 19th century. Kaytaz-zâde Mehmet Nâzım Efendi's poems include both the ottoman poetry characteristics and the effects of changing poem apprehension.

In our paper, we will introduce Kaytaz-zâde Mehmet Nâzım Efendi and will analyse his Rûh-ı Mecrûh Poems' stanzas in terms of form, content, language and expression. Also, we will try to show the relationship between his stanzas and ottoman poems examples.

Key words: Cyprus, Nazım Efendi, Stanza.

Kaytaz-zâde Mehmed Nâzım Efendi 1857 yılında Lefkoşe'de doğmuştur. Doğduğu yerde öğrenimini tamamladıktan sonra 1884 yılında kamu hizmetine girmiş ve sırasıyla Sakız adası,

* Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin 15-16 Mayıs 2008 tarihlerinde Lefkoşe'de düzenlediği Uluslar Arası Kıbrıs Dosyası Sempozyumu'nda sunulan bildirinin makale haline getirilmiş şeklidir.

* Prof. Dr., Çukurova Ü. Fen-Ed. Fak. Türk Dili ve Ed. Böl. El-mek: dilekbatislam@gmail.com

Adana, İstanbul, İzmir ve Bursa'da çalışmıştır. İstifa ederek Kıbrıs'a dönüşünün ardından bir süre İstanbul'da kalan şair, Lefkoşe Şer' iye Mahkemesi'nde getirildiği kâtiplik görevini ölüm tarihi olan 1924 yılına kadar devam ettirmiştir (Fedai-Azgın 1993:XXI).

Mevlevî tarikatına bağlı olan Nâzım Efendi'nin şiirlerinde Mevlânâ ve Mevlevîlikle ilgili unsurlara da yer verdiği görülür. Ayrıca, onun şiirlerinde divan edebiyatının büyük Mevlevî şairi Şeyh Gâlip'in etkileri de vardır (Batislam: 2007^a 75-84; 2007^b 71-82). Kaytaz-zâde, Müftü Hasan Hilmi Efendi'den sonra, divan şiiri tarzında şiir yazan Kıbrıslı şairlerin en başarılı olanlarından biri olarak kabul edilir. Şairin yerel Kıbrıs gazetelerinde gazel, şarkı, kıt'a vb. nazım şekilleriyle yazılmış çok sayıda şiiri yayımlanmıştır. Kaytaz-zâde Mehmed Nâzım'ın *Kıbrıs Gazetesi*'nde 39 bölüm tefrika edilen *Yadigâr-ı Muhabbet* adlı romanı, aynı gazete tarafından kitap olarak 1893'te basılmıştır. Ayrıca, yine *Kıbrıs Gazetesi*'nde 12 bölüm halinde tefrika edilen yarım kalmış *Leyle-i Visâl* adlı ikinci bir romanı daha vardır. Birinci roman İstanbul'da, ikinci roman ise, Sakız Adası'nda geçmektedir. Yazarın 1892'de *Yeni Zaman Gazetesi*'nde yayımlanan *Adem-i İhtiyâd* adlı bir hikâyesi ile annesinin ölümü üzerine yazdığı ve *Yeni Zaman Gazetesi*'nde tefrika edilen *Feryâd-ı Garîbâne* adlı mensur bir eseri de bulunmaktadır (Kıbrıs Türk Edebiyatı-Başlangıçtan Bugüne- 1989: 41-44).

Kaytaz-zâde Mehmet Nâzım Efendi Kıbrıslı şairler arasında divan şiiri tarzında yazılmış başarılı şiirleri dolayısıyla önemli bir yere sahiptir. Mehmed Nâzım'ın şiirleri, *Rûh-ı Mecrûh – Şiirler-* adı altında 1993 yılında yayımlanmıştır (Fedai-Azgın: 1993). Şairin şiirlerinin bir araya getirildiği bu eser her ne kadar alışılmış divan düzeni ve içeriğinden farklı olsa da içindeki şiirlerin büyük bir bölümü biçim ve içerik açısından divan şiiri geleneğini yansıtan örneklerdir. Söz konusu geleneğin etkisindeki örneklerin dışında Kaytaz-zâde'nin divan şiiri sonrasında gelişen yeni şiir anlayışı doğrultusunda yazılmış şiirleri de bulunmaktadır.

Kıt'a iki ya da daha fazla beyitten oluşan divan edebiyatı nazım şeklidir. Edebiyatımızda iki beyitli kıt'alar çok kullanılmıştır. Dolayısıyla kıt'a denildiği zaman daha çok iki beyitli şekiller anlaşılmıştır. Bu kıt'alar dört mısradan meydana geldikleri için dörtlük de denmiştir. İki beyitli kıt'alar zaman zaman rubâî ile karıştırılmıştır. Ancak, rubâînin belirli vezinlerle yazılıyor olması kıt'adan ayrılan özelliğidir. İlk beyti musarra olan kıt'alara nazım denir.

Kıt'alar aruzun her kalıbıyla yazılırlar. Kıt'aların kafiye düzeni genellikle abcb şeklinde olup abab şeklinde kafiyeleşmiş örnekleri de vardır. Beyit sayısı ikiden fazla olan kıt'aların kafiye şeması ise, ab, cb, db, eb, fb ... şeklindedir.

Kıt'alarda matla ve mahlas beyiti yoktur. Mahlas beytinin bulunmayışı kıt'alar için genel bir kural olmasa da uzun kıt'alarda çoğu zaman şairler mahlaslarını söylemişlerdir. İki beyitli kıt'aların örneği az bulunmakla birlikte mahlas kullanılanları da vardır.

Kıt'a hemen her divan şairinin divanında yer alan bir nazım şeklidir. Felsefi, tasavvufi bir fikir, herhangi bir düşünce, hayat görüşü, nükte, bir kişiyi övme ya da yerme, bir olayın tarihi kıt'anın konusu olabilir. Övgüler ve tarihlerde kullanılan kıt'alar divanlarda genellikle kasidelerden sonra diğer kıt'alar ise, divanların sonunda mukatta'ât adı altında toplanmışlardır. Kıt'a nazım şekli edebiyatımızda Tanzimat'tan sonra da kullanılmış ve güzel örnekler verilmiştir (Dilçin 1992: 202; İpekten 2001: 52; Macit-Soldan 2004: 187-188; İsen 1982: 337-338; Aksoy 2002: 505; Andı 1997: 56-103).

Kaytaz-zâde Mehmet Nâzım Efendi'nin Rûh-ı Mechrûh-Şiirler'deki Kıt'aları

Mehmet Nâzım Efendi'nin şiirleri arasında 14 kıt'a bulunmaktadır. Kıt'aları eserde yer alışlarına göre başlıkları, biçim, içerik ve vezinleriyle aşağıda veriyoruz:

I. "Diğer Kıt'a": Sevgilinin rakibe ilgi göstermesinden duyulan üzüntü dile getirilmiştir. 2 beyit. Kafiyesi: abcb, Vezin: Mefûlü/ Fâilâtü/ Mefâilü/ Fâilün.(s.170)¹

II. "Hazret-i Mevlânâ Hakkında Bir Kıt'a": Şiirde şair, Mevlânâ'yı övmüş, kendisinin de Mevlevî olduğunu belirtmiştir. 2 beyit. Kafiyesi: aaba olduğundan nazımdır. Vezin: Mefâilün/ Mefâilün/ Mefâilün/ Mefâilün. (s.172)

III. "Kıt'a": Sevgilinin güzelliği ve âşğın ağlaması, üzüntüsü karşısındaki duyarsızlığı anlatılmıştır. 2 beyit. Kafiyesi: abcb, Vezin: Feilâtün/ Feilâtün/ Feilün. (s.173)

IV. "Kıt'a": Nasihat içerikli. İnsanın ömrünü boşa geçirmeyip kendini bilgi ile donatması gerektiği, soyla övünmenin faydasız olduğu vurgulanmıştır. 2 beyit. Kafiyesi: abcb. Vezin: Mefâilün/ Mefâilün/ Mefâilün/ Mefâilün. (s.174)

V. "Diger (Kıt'a)": Övgü içerikli olan bu kıt'anın isim verilmemekle birlikte Enver Paşa'yı övmek amacıyla yazıldığı söylenmektedir (Fedai-Azgın 1993: XXXII). Şair, şiiri yazdığı kişiyle ilgili övgü ve dua ifadelerine yer vermiştir. 3 beyit. Kafiyesi: ab, cb, db. Vezin: Fâilâtün/ Fâilâtün/ Fâilâtün/ Fâilün.(s.175)

VI. "Kıt'a": Sevgiliye duyulan özlem ve kavuşma umudunun azlığı dile getirilmiştir. 2 beyit. Kafiyesi: abcb. Vezin: Fâilâtün/ Fâilâtün/ Fâilâtün/ Fâilün.(s.176)

VII. "Diger (Kıt'a)": Nasihat içerikli. İnsanın dünyada boş yere gezmemeyip bilgi sahibi olmaya çalışması ve bilginin insana çok gerekli olduğu söylenmiştir. Bilgi elde etmek isteyen insanın büyümek için tohumun yerinde durması gibi belli bir yerde durmasının gerektiği belirtilmiştir. 2 beyit. Kafiyesi: abcb. Vezin: Mefâilün/ Mefâilün/ Mefâilün/ Mefâilün. (s.177)

VIII. "Kıt'a": Sevgilinin ilgisizliğinden ve acımasızlığından şikâyet edilmiştir. 2 beyit. Kafiyesi: abcb, Vezin: Fâilâtün/ Fâilâtün/ Fâilâtün/ Fâilün. (s.178)

IX. "Diger (Kıt'a)": Şair başka âşıkları kınarken sevgiliyi görünce elinde olmaksızın kendisinin de âşık olduğunu anlatmıştır. 2 beyit. Kafiyesi: abcb, Vezin: Mefûlü/ Fâilâtün/ Mefûlü/ Fâilâtün. (s.179)

X. "Hazret-i Pîr-i Dest-gîr Efendimiz İçün 'Arz-ı İştîyâk": Mevlevî olan şair, bu kıt'asında Mevlânâ'ya kavuşma ve onun bulunduğu kutsal mekânı ziyaret etme isteğini dile getiriyor. Özlem duygusu ve Mevlânâ'nın övgüsüne yer veriyor. 4 beyit. Kafiyesi: ab, cb, db, eb. Vezin: Mefûlü/ Mefâilü/ Mefâilü/ Feülün. (s.181)

XI. "Kıt'a": Şair bu kıt'ayı oğlu Galip ile eşi Zehra'nın ölümü üzerine yazmış ve onları kaybetmenin üzüntüsünü anlatmıştır. 2 beyit. Kafiyesi: abcb, Vezin: Mefâilün/ Mefâilün/ Mefâilün/ Mefâilün. (s.182)

¹ Kıt'aların sonunda verilen sayfa numaraları, incelemeye esas alınan Bekir Azgın, Harid Fedai, Kaytaz-zâde Nâzım Efendi, *Rûh-ı Mechrûh-Şiirler*- KKTC. Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Yay., İst. 1993 adlı esere aittir.

XII. “Resmini İhdâ Eden Kâtib-zâde Ahmed Hasîb Bey İçün Söylediğim Kıt’a” Şair kendisine resim hediye eden Kâtibzâde Ahmed Hasîb Bey’e teşekkür amacıyla bu kıt’ayı yazmıştır. 4 beyit. Kafiyesi: ab,cb,db,eb, Vezni: Feilâtün/ Feilâtün/ Feilün. (s.188)

XIII. “Diğer (Kıt’a)”: Bu kıt’ayı da şair bir önceki kıt’a gibi yine resim hediye eden Hasîb beye yazmış, Hasîb beyin kendisine resim vermesinden duyduğu memnuniyeti anlatmıştır. 3 beyit. Kafiyesi: ab, cb, db. Vezni: Fâilâtün/ Fâilâtün/ Fâilâtün/ Fâilün. (s.189)

XIV. “Diğer (Kıt’a)”: Düşünce ağırlıklı bu kıt’asında şair, gurbette ettiği duaların kabul olmamasındaki hikmeti anlama çabası içindedir. 3 beyit. Kafiyesi: ab, cb, db. Vezni: Mefûlü/ Fâilâtü/ Mefâilü/ Fâilün. (s.190)

Mehmet Nâzım Efendi’nin özelliklerini sıraladığımız 14 kıt’asından dördü üç beyitli (V, X, XIII, XIV), biri dört beyitlidir (XII). Şairin yazdığı en uzun kıt’a dört beyitli olandır. Bunu üç beyitli diğer 4 kıt’a izler. Geriye kalan 9 kıt’a ise 2 beyitlidir.

Kafiye açısından bakıldığında 2 beyitli 9 kıt’adan sadece biri aaba (II) şeklinde kafiyelenmiş olup nazımdır. Diğer 8 kıt’a (I, III, IV, VI, VIII, IX, XI) ise, abcb şeklinde kafiyelenmiştir. 3 beyitli 4 kıt’a ab, cb, db (V, X, XIII, XIV) 4 beyitli tek kıt’a ise, ab, cb, db, eb şeklinde kafiyelenmiştir. Kıt’aların kafiye düzeni bilinen kıt’a kafiye düzenlerinden farklı değildir.

Vezin kullanımına gelince, kıt’alarında şair 6 farklı aruz vezni kullanmıştır. 6 vezinden ikisi 4’er kıt’ada olmak üzere toplam 8, ikisi 2’şer kıt’ada olmak üzere toplam 4, diğer iki vezin ise, 1’er örnekte 1’er kez olmak üzere toplamda 2 kez kullanılmıştır. Vezinlerin dökümü aşağıda verilmiştir:

Fâilâtün/ Fâilâtün/ Fâilâtün/ Fâilün (V, VI, VIII, XIII)

Mefâilün/ Mefâilün/ Mefâilün/ Mefâilün (II, IV, VII, XI)

Feilâtün/ Feilâtün/ Feilün (III, XII)

Mefûlü/ Fâilâtü/ Mefâilü/ Fâilün (I, XIV)

Mefûlü/ Fâilâtün/ Mefûlü/ Fâilâtün (IX)

Mefûlü/ Mefâilü/ Mefâilü/ Feülün (X)

Konu bakımından Nâzım Efendi’nin kıt’alarına bakıldığında şairin kıt’aları arasında en fazla aşk konulu örneklerin bulunduğu dikkati çeker. Şair kıt’alarından beşinde (I, III, VI, VIII, IX) aşk konusunu işler. Ayrıca, Mevlânâ konulu iki (II, X), nasihat konulu iki (IV, VII), hediye edilen resimle ilgili iki (XII, XIII), övgü konulu bir (V), ölüm ve (XI), düşünce (XIV) içerikli de bir kıt’a bulunmaktadır. Şairin kendisine hediye edilen resim için yazdığı kıt’alar edebiyatımızda çeşitli örnekleri görülen bir alışkanlığı hatırlatması açısından ilginçtir. Çünkü edebiyatçılar arasında bu tür uygulamalara rastlanmaktadır. Hatta bazı şairler kendilerine hediye edilen resim için değil hediye ettikleri resimlerin arkasına şiir yazarak dostlarına ya da arkadaşlarına göndermişlerdir (Aydoğan 2006: 43-68; Özgül 1997:25-26).

Dil ve anlatım özellikleri açısından değerlendirildiğinde, Kaytaz-zâde Mehmet Nâzım Efendi’nin kıt’alarında kullandığı dilin çok sade olduğu söylenemez. Şair, kıt’alarında Arapça, Farsça kelimelere ve Farsça kurala göre yapılmış “*ser-mest-i safâ*”, “*nûr-ı letâfe*”, “*şebnem-i girye*”, “*gonce-i had*”, “*semt-i vuslat*”, “*mest-i nâz*”, “*nahl-i emel*” gibi tamlamalara, izafet-i teşbihyelere, divan şiirinde de sıklıkla kullanılan bazı motiflere yer vermiştir. Örneğin; aşk konulu kıt’alarından birinde (IX) divan şiiri örneklerinde de karşılaştığımız av motifi vardır. Şair, kendisini ya da âşığı aşk şehbâzı sevgiliyi ise, avlanması mümkün olmayan naz hüması olarak nitelendirmiştir. Ayrıca, bir kıt’ada da “Bir meseldir söylenir âlemde bu her şey geçer” sözüne yer

vermiş, dünyada her şeyin gelip geçici olduğunu anlatmaya çalışmıştır. Aynı kıt'ada "Taşa te'sîr eyliyor yâre niyâzım geçmiyor" diyerek sevgiliden şikâyet etmiştir. Şairin övgü konulu kıt'alarında dilin biraz daha ağır olduğu görülür. Dil bakımından en sade kıt'anın eşi ve oğlunun ölümünden duyduğu üzüntüyü dile getirdiği kıt'a olduğu söylenebilir.

SONUÇ

İncelediğimiz Kaytaz-zâde Mehmet Nâzım Efendi'ye ait biri nazım olmak üzere 14 kıt'anın dördü üç beyitli, biri dört beyitlidir. Diğer dokuzu ise 2 beyitli kıt'adır. Şairin kıt'aları vezin, kafiye vb. biçim özellikleri açısından divan edebiyatındakilerden çok farklı olmamakla birlikte beyit sayıları azdır. Divan edebiyatı dönemine ait kıt'alarda beyit sayısı fazla olan örnekler daha çoktur. Ayrıca divan edebiyatında genellikle tarih düşürmede kullanılan uzun kıt'a örnekleri Mehmet Nâzım Efendi'nin kıt'aları arasında bulunmaz. Şair kıt'a nazım şekliyle tarih düşürmemiştir. Kıt'a nazım şeklinde mahlas kullanma yaygın olmasa da Nâzım Efendi'nin üç kıt'asında (X, XI, XII) mahlas vardır.

Konu bakımından değerlendirildiğinde, Nâzım Efendi'nin kıt'alarında çeşitli konulara yer verdiği görülür. Kıt'alarının büyük bir bölümünde aşkla ilgili duygu ve düşünceleri ele alan şair, nasihat, övgü, Mevlânâ, ölüm ve hikmet konulu kıt'alar da yazmıştır. Kıt'aların içerik bakımından farklı olmasıyla dikkati çeken örnekleri şairin kendisine resim hediye eden dostuna yazdığı teşekkür içerikli iki kıt'asıdır. Fotoğraf arkasına şiir yazarak hediye etme ya da hediye edilen fotoğrafa şiirle teşekkür etme, fotoğrafın değerli olduğu ve bugünkü kadar yaygın olmadığı dönemlerde edebiyatçılar arasında görülen bir uygulamadır. Söz konusu şiirler geçmişte görülen bir alışkanlığı yansıtmaları açısından dikkat çekicidir. Bu bağlamda Nâzım Efendi'nin kıt'alarının konu bakımından zengin içerikli olduğunu söyleyebiliriz.

Dil ve anlatıma gelince, şairin kıt'alarında yer verdiği dil, divan şiiri örneklerinde görülen dil ve anlatımdan çok farklı görünmemektedir. Arapça, Farsça kelimelere ve özellikle Farsça kurallara göre yapılmış tamlamalara kıt'alarda sıklıkla yer verilmiştir. Benzetmeler, ikiden fazla kelimededen oluşan tamlamalar, atasözü, deyim benzeri söyleyişler dil açısından dikkati çeken özelliklerdir.

Şairin divan şiiri örneklerinden farklı özellikler taşıyan şiirleri Kıbrıslı bir şairin şiirde ortaya çıkan değişimi ve gelişmeyi ne ölçüde takip ettiğini, kendi eserlerinde uygulayıp uygulamadığını göstermesi bakımından önemlidir. Kısaca söylemek gerekirse, Nâzım Efendi şiirlerinde bir yandan divan şiiri geleneğini sürdürürken bir yandan da değişen şiir anlayışı nedeniyle farklı biçim ve söyleyişler geliştirmiştir.

İncelenen Kıt'a Metinleri

I

Dil hasretâ (?) rakîb ile virüp kolkola

Karşımdan o bî-vefâ bir hoş-hırâm ile geçer

Yâr olmayınca tâli'i bîçâre 'âşıkın

Elbette vakti hüznile âlâm ile geçer (Fedai-Azgın 1993: 170)

II

Celâle'd-dînin oldum mazhar-ı eltâf u ihsânı
Anın' çün bâb-ı gayre intisâbın yoktur imkânı

Uzatma kıl ü kâli bendeyim silk-i celfinde
Ezelden oldu gönlüm ol Şehin mağlûb-ı fermânı (Fedai-Azgın 1993: 172)

III

Öyle ser-mest-i safâ ki meclisde bu şeb
Çehresinden o mehin nûr-ı letâfet saçılır

Şebnem-i giryemi gördükce tahassürle benim
Gonce-i haddi meserret ile kat kat açılır (Fedai-Azgın 1993: 173)

IV

Geçirme vaktini beyhûde ey nahl-i emel bir dem
Ma'îşet-hâne-i imkânda zîrâ gâ' ile çokdur

Hemân ârâyiş-i 'irfân ile tezyîn-i zât it kim
Mübâhât-ı nesebden zâta aslâ fâ'ide yokdur (Fedai-Azgın 1993: 174)

V

Ufk-ı şevketden tulû' itdikde ol mihr-i münîr
Hangi insân var temâşâsıyla hayrân olmasun

Berk urur vechinde envâr-ı tecelliyât-ı Hakk
Âyet-i hüsnün gören mümkün mi şâdân olmasun

Haşre dek memdûd ide iclâlini Hayy-ı Kerîm
Farkımızdan sâyesi bir lahza noksân olmasun (Fedai-Azgın 1993: 175)

Turkish Studies

VI

Pek ciger-sûz olmada gitdikce derd-i iştiyâk
Bister-i mihnetde şimdi âh ü zâr eyler gönül

Nakş-ı ber-âb olduğum bilmiş iken va'd-i visâl
Aldanır dil-dâre hâlâ intizâr eyler gönül (Fedai-Azgın 1993: 176)

VII

Hevâyî meşrebân-âsâ cihânda gezme beyhûde
Hemân tahsîl-i dâniş eyle kim insâne elzemdir

Olur feyz-i nümâye nâ'il elbet dâne-i nâçiz
Anın'çün merkezinde sâbit olmak şart-ı a'zâmdır (Fedai-Azgın 1993: 177)

VIII

Bir meseldir söylenir 'âlemde bu her şey geçer
Semt-i vuslatdan fakat ol mest-i nâzım geçmiyor

İtdigim sûz u güdâz agyâre rikkat-bahş olur
Taşa te'sîr eyliyor yâre niyâzım geçmiyor (Fedai-Azgın 1993: 178)

IX

'Uşşâk-ı zâre her dem ta'n eyleyüp dururdum
Gördüm o yâri âhir dil virdim ihtiyârsız

Sayda şitâb iderdim ben ol hümâ-yı nâzı
Şehbâz-ı 'aşkım ammâ gamla pek iktidarsız (Fedai-Azgın 1993: 179)

X

Hûn-ı cigerimle gözümün kanlı yaşıyla
Yazdım yine bir kıt'a ki nezdinde okunsun

Hattım hele rû-mâl-i kudûm-ı keremindir
Ta'zîm ile varsun reh-i 'aşkında sürünsün

Turkish Studies

Bilmem ne zaman feth olacak Ka‘be-i maksûd

Bu nâle-i cân-gâh nice bir ‘arşa dokunsun

Yetmez mi bu hasret meded ey Hazret-i Hünkâr

Nâzım dahi o cây-ı mukaddesde bulunsun (Fedai-Azgın 1993: 181)

XI

Çiğer-pâremdi oğlum Gâlib’im Zehrâ refkamdı

İkisinden de dûr oldum ne Gâlib kaldı ne Zehrâ

Vücûdun inkılâb eyler nihâyet bir avuç hâke

Olursun sen de pey-rev anlara ey **Nâzım**-ı şeydâ (Fedai-Azgın 1993: 182)

XII

Ne güzel ‘arz-ı cemâl eyleyerek

Mürde-gân-ı dili ihyâ itdin

Böyle hengâm-ı rebî’îde bana

Lutf idüp resmini ihdâ itdin

Bu mürüvvet ile **Nâzım** sen de

Resm-i tehniyeti icrâ itdin

Çok yaşa ey gül-i gül-zâr-ı kerem

Bûlbül-i tab‘ımı gûyâ itdin (Fedai-Azgın 1993: 188)

XIII

Mâye-i envâr-ı ‘irfândan tereküb eylemiş

Aldı gönlüm nev-resîde bir edîbin sûreti

Görmüş olsan sen de ey zâhid seversin şübhesiz

Bak ne zîbâdır o yâr-ı dil-firîbin sûreti

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 6/3 Summer 2011

Ben riyâsızca ta‘aşşuk eyledim dîdârına
Nakşolundu hâtıra mîr-i Hasîbin sûreti (Fedai-Azgın 1993: 189)

XIV

Gurbet diyârında subh u mesâ itdigim du‘â
Dergâh-ı Hakkda görmedi rûy-ı icâbeti

Fıkr-i Felâtun olsa da idrâkden ‘aczider
Hakkımda cilve-rîz olan esrâr-ı hikmeti

Hayr-ı kesîr bu perdenin verâsında müstetir
İdrâke gayr-ı muktedirse beşerin fetâneti (Fedai-Azgın 1993: 190)

KAYNAKLAR

- AKSOY, Hasan, (2002), “Kıt‘a” mad., *DİA*, C.25, Ankara, s.505.
- ANDI, M. Fatih, (1997), *Servet-i Fünun’a Kadar Yeni Türk Şiirinde Şekil Değişmeleri*, Kitabevi Yay., İstanbul.
- AYDOĞAN, Bedri, (2006), “Edebiyatçıların Arkası Şiirli Armağan Fotoğrafları”, *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 15, Sayı 1, Adana, s.43-68.
- AZGIN, Bekir; Harid FEDAI, (1993), Kaytaz-zâde Nâzım Efendi, *Rûh-ı Mecrûh-Şiirler-* KKTC. Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Yay., İstanbul.
- BATİSLAM, H. Dilek, (2007^a), “Şeyh Gâlip’in Mevlânâ’ya Yazdığı Dört Medhiyye”, *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16, S.2, Adana, s. 75-84.
- BATİSLAM, H. Dilek, (2007^b), “Kıbrıslı Şair Kaytaz-zâde Mehmed Nâzım Efendi’nin Mevlânâ’ya Yazdığı Şiirler”, Selçuk Üniversitesi, Mevlânâ Araştırma ve Uygulama Merkezi, *Mevlânâ Araştırmaları Dergisi*, *Journal of Rûmî Studies*, S.1, Konya, s.71-82.
- DİLÇİN, Cem, (1992), *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, 2. Baskı, TTK. Basımevi, Ankara.
- İPEKTEN, Haluk, (2001), *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz*, 4. Baskı, Dergâh Yay., İstanbul.
- İSEN, Mustafa, (1982), “Kıt‘a” mad., *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*, Dergâh Yay. C.5, İstanbul, s.337-338.
- Kıbrıs Türk Edebiyatı-Başlangıçtan Bugüne-*, (1989), KKTC. Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Yay., İstanbul.
- MACİT, Muhsin; Uğur SOLDAN, (2004), *Edebiyat Bilgi ve Teorileri El Kitabı*, Grafiker Yay., Ankara.
- ÖZGÜL, M. Kayahan, (1997), *Resmin Gölgesi Şiire Düştü, Türk Edebiyatında Tablo Altı Şiirleri*, YKY., İstanbul